

3 5 2 1

Шифра статистичке активности

Закон о статистици Републике Српске
("Службени гласник Републике Српске" бр.85/03)
Одлука Владе Републике Српске о усвајању Статистичког
програма за период 2022-2025. године, 04/1-012-2-3176/21
("Службени гласник Републике Српске" бр. 102/21).

ИНОВАТИВНЕ АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА У ПЕРИОДУ 2020 – 2022. ГОДИНЕ

Поштовани,

овим истраживањем прикупљамо податке о иновативним активностима предузећа у трогодишњем периоду **2020-2022, укључујући и 2022. годину.**

Иновативне активности предузећа обухватају све развојне, финансијске и комерцијалне активности које проводи предузеће, а које су намирењене иновацији или за резултат имају иновације. Иновативне активности могу довести до иновације, бити у току, одложене или напуштене у посматраном периоду.

Молимо Вас да одговорите на сва питања, без обзира да ли сте у периоду 2020 - 2022 проводили иновативне активности или не.

На питање одговарате тако да у "кућицу" упишете **X** или упишете одговор у одговарајући простор.

Подаци које дајете у овом извештају користиће се искључиво за статистичке сврхе и неће се објављивати као појединачни.

Захваљујемо се на сарадњи!

НАЗИВ ПРЕДУЗЕЋА

МАТИЧНИ БРОЈ ПРЕДУЗЕЋА

Редни број јединице у саставу

Получава статистика

АДРЕСА

Град/Општина

Улица и број

Мјесто/насеље

Поштански број

КОНТАКТ ОСОБА

ТЕЛЕФОН

E - mail

Датум _____

(М.П.)

Потпис руководиоца _____

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРЕДУЗЕЋУ

1.1. Основна дјелатност предузећа¹⁾

(Молимо упишите текст и шифру)

--	--	--	--

¹⁾ Уредба о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 8/14)

1.2. Колики је био просјечан број запослених²⁾ у вашем предузећу у 2020. и 2022. години?

(Прикажите годишњи просјек; ако податак није доступан, прикажите број запослених на крају сваке године)

2020. година

--	--	--

2022. година

--	--	--

²⁾ Укупан број особа (број запослених) који раде у предузећу (укључујући власнике који раде, партнere који редовно раде у јединици предузећа и помажуће чланове породице), као и особе које раде ван просторија предузећа, а које плаћају предузеће (нпр. трговачки представници, особље које ради на испорукама, екипе за поправке и одржавање). Не обухвата радну снагу коју је предузећу обезбедило друго предузеће и особе које обављају послове поправке и одржавања у предузећу у име других предузећа.

1.3. Колики је био укупан промет вашег предузећа у 2020. и 2022. години у КМ? (навести тачан износ у КМ)

Промет је вриједност продатих производа и обављених услуга на тржишту (укључујући све порезе, осим ПДВ). За кредитне институције доспјела камата и сличан приход; за осигуравајућа друштва обрачунате бруто премије.

2020. година

--	--	--	--	--	--	--

2022. година

--	--	--	--	--	--	--

1.4. Приближно, колики је био проценат вашег укупног промета у 2022. години од:

a) Купаца који се налазе у Републици Српској

--	--	--

%

b) Купаца који се налазе у Федерацији БиХ

--	--	--

%

c) Купаца који се налазе у Дистрикту Брчко

--	--	--

%

d) Купаца који се налазе у другим земљама ЕУ³⁾ или ЕФТА⁴⁾

--	--	--

%

d) Купаца из осталих земаља

--	--	--

%

Укупно

1	0	0
---	---	---

%

³⁾ Државе чланице Европске Уније (ЕУ) су: Аустрија, Белгија, Бугарска, Хрватска, Кипар, Чешка, Данска, Естонија, Финска, Француска, Њемачка, Грчка, Мађарска, Италија, Ирска, Латвија, Литва, Луксембург, Малта, Холандија, Пољска, Португал, Румунија, Словенија, Словачка, Шпанија и Шведска.

⁴⁾ Исланд, Лихтенштајн, Норвешка, Швицарска.

1.5. У којој години је основано ваше предузеће?

Навести тачан датум, уколико није могуће прећи на питање 1.5.1.

1.5.1. Када је основано ваше предузеће:

a) У 2020. години или касније

--

b) У 2018. или 2019. години

--

c) Између 2014. и 2017. године

--

d) У 2013. години или раније

--

НАПОМЕНЕ ЗА ПИТАЊА 1.6, 2.1, 2.2, 3.5, 3.7 И 3.8.

Питање 1.6.

Машине, опрема и зграде

Издаци за набавку физичких основних средстава (земљиште и зграде, машине и инструменти, превозна средства и остала опрема) и текући трошкови за закуп материјалних средстава.

Маркетинг и брендирање

Интерни и екстерни рад намирењем повећању угледа или вриједности бренда, било предузећа у целини или појединачним линијама добара или услуга, као и помоћ у пласирању нових добара и услуга на тржишту. На пример: истраживање тржишта, тестирање тржишта, развој маркетингских стратегија и метода, лансирање производа, промотивне кампање, „ ребрендирање“ предузећа, израда промотивног материјала итд.

Обухвата: (а) трошкове запослених за све запослене, који подразумијевају (б) придружене трошкове, укључујући канцеларијске просторије, опште режијске трошкове и материјале, али не капитална улагања; (в) спољне трошкове рекламирања и маркетингских кампања за агенције, интерне медије, сајмове, снабдјевање маркетингских база података итд.

Обука запослених

Активности на побољшању вјештина и преношења знања везаних за специфичне активности фирме, укључујући обуку на радном мјесту и едукације везане за посао у установама за обуку и образовање. На пример, обука о ИТ системима, нова производња опрема, ИСО акредитација, развој вјештина итд.

Обухвата: (а) трошкове запослених за инструкторе, укључујући развој и спровођење обуке; (б) трошкове пута и боравка (сместаја и исхране); (в) придружене трошкове, укључујући обезбеђење просторија – објекта, опште режијске трошкове и материјале, али не капитална улагања; (г) обуку коју обезбеђују екстерни пружаoci, било да се организује на лицу мјеста или на другом мјесту; (д) плаћање пореза за организације за обуку.

Не обухвата: трошкове за вријеме које запостени проведу на обуци, те су одсутни са посла и обука на посту.

Дизајн производа

Дизајн добара или услуга се односи на развој новог или изменењенog облика, изгледа или функције добара или услуга. Дизајн обухвата серију поновљених корака за креирање функционалних производа. Активности на дизајну производа могу укључити потенцијалне кориснике у процесе дизајнирања, пробно тестирање и студије после примјене да би се идентификовали или решили проблеми са дизајном.

Обухвата: (а) трошкове свих запослених укључених у процес, нпр. графички дизајneri, дизајneri производа, архитекте, инжењери дизајна и др.; (б) придружене трошкове, укључујући обезбеђење просторија, опште режијске трошкове и материјале који се користе за активности у вези са дизајнирањем, али не и трошкове за капитална добра. Прихватују се оцјене засноване на процјени ангажовања запослених.

Не обухвата: (а) трошкове дизајнирања уgrađene у друге ставке текућих или капиталних издатака, (б) дизајн научних прототипова (дио истраживања и развоја), софтверски дизајн и друге инжењерске активности (грађевинарство, хемијски инжењеринг, машинство, електротехника).

Софтвер и базе података

Набавка екстерног софтвера и интерни развој софтвера. На пример, оперативни системи, офис апликације опште намјене (нпр. обрада текста), намјенске апликације (нпр. финансијски рачуноводствени системи, базе података, системи за контролу производње) итд.

Обухвата: (а) трошкове свих запослених на овим активностима, осим уговорача; (б) придружене трошкове, укључујући канцеларијске просторије, опште режијске трошкове и материјале који се користе, али не и капиталне трошкове; (в) стандардни софтвер; софтверске лиценце и обнављање лиценци; генерички и персонализовани софтвер.

Не обухвата:

(а) софтвер уgrađen у друге ставке текућих или капиталних издатака нпр. софтвер који је раније инсталiran на хардверу; (б) развој софтвера обављен дио део ИР-а.

Права интелектуалне својине (ПИС)

Административни и правни трошкови за пријављивање или регистрацију, документовање, управљање, праћење, продају и спровођење сопствених права интелектуалне својине. Издачи настали за стицање интелектуалне својине других (патенти, индустриски дизајн итд.) кроз куповину или лиценцирање.

Питање 2.1.

Патент је скуп ексклузивних права, која проналазачу гарантује држава или неки други ауторитет, штитећи његов проналазак од употребе, искоришћавања и продаје од стране других физичких и правних лица. Патенти се додјељују за нове машине, значајно побољшање већ постојећих, индустриске производње или значајно побољшање већ постојећих. Такође, додјељују се за нове хемијске смјесе, храну, медицинске и фармацеутске производе, као и процесе за њихову производњу.

Индустријски дизајн је искључиво право на вајски изглед производа. Дизајн представља дводимензионални или тродимензионални изглед цijelog производа или његовог комбинацијом.

Трговачка марка је право којим се штити знак који у привредном промету служи за разликовање робе, односно услуга једне физичке или правне особе од исте или сличне робе, односно услуга друге физичке или правне особе.

Ауторско право настаје и припада аутору на основу самог чина стварања ауторског дјела и није условљено испуњењем било каквих формалности или захтјева у погледу његовог садржаја, квалитета или сврхе. Довољно је да индивидуална идеја изађе из духовне, унутрашње сфере свог ствараоца и да добије спољни облик, и постане ауторско дјело које укива ауторско-правну заштиту.

Информацијама које се штите као пословна тајна сматрају се нарочито: финансијски, економски, пословни, научни, технички, технолошки и производни подаци, студије, тестови, резултати истраживања, укључујући и формулу, цртеж, план, пројекат, код, модел, компилацију, програм, метод, технику, поступак, обавештење или уputstvo internoj karakterističa i slično, bez obzira na koji начин су сачувани ili kompiliirani.

Питање 2.2.

Појам интелектуалног власништва односи се на творевину ума као што су изуми, књижевна и умјетничка дјела, симболи, називи, сплике те дизајн који се користи у индустрiji. Интелектуално власништво дјели се у дваје категорије: индустриско власништво које обухвата патенте, животе, индустриски дизајн, ознаке географског поријекла, топографије интегрисаног кола и биљне сорте; ауторска права која обухвата књижевна и умјетничka дјела. Права сродна ауторском праву обухватају права извиђача на њихове изvedbe, произвођаче фонограмa на њихove snimke i radiodifuznih organizacija na њihovе radijske i televizijske programe.

Питање 3.5.

Иновација пословног процеса је нови или побољшани пословни процес за једну или више пословних функција који се значајно разликује од претходних пословних процеса компаније и који је имплементиран у оквиру фирмe.

Све пословне функције могу бити предмет иновативних активности. Појам пословни процес укључује основну пословну функцију производње роба и услуга и пратећих функција као што су дистрибуција и логистика, маркетинг, продаја и постпродадајне услуге, услуге информационих и комуникационих технологија (ИКТ) за фирмe, административне и управљачке функције, инжењеринг и сродне техничке услуге за фирмę, те развој производа и пословних процеса.

Иновације пословних процеса се спроводе када их предузеће уведе у своје интерне операције или операције окренуте ка споља. Имплементација иновације по

5. СПЕЦИФИЧНИ ФАКТОРИ И РАДЊЕ

5.1. У периоду 2020-2022. године, колико су сљедећи фактори повезани са климатским промјенама, били важни за ваше пословање:

→ одговорите на свако питање и рангирајте према степену значаја

	Висок 3	Средњи 2	Низак 1	Није значајан 0
a) Владине политике или мјере у вези са климатским промјенама	☐	☐	☐	☐
б) Повећана потражња купца за производима који помажу ублажити или прилагодити се климатским промјенама (нпр. производи са ниским удејлом угљика)	☐	☐	☐	☐
в) Повећање трошкова или улазних цијена које су резултат климатских промјена (нпр. веће накнаде за осигурање, више цијене воде, прилагођавање процеса)	☐	☐	☐	☐
г) Утицај екстремних временских услова (нпр. штете/поремећаји)	☐	☐	☐	☐

5.2. Током трогодишњег периода 2020-2022. године, да ли је ваше предузеће купило машине, опрему или софтвер:

Да 1	Не 0
☐	☐

6. ИНОВАЦИЈЕ КОРИСНЕ ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Иновација корисна за животну средину је нови или побољшани производ или пословни процес предузећа који ствара позитивне или мање негативне утицаје на животну средину, у поређењу са претходним производима или процесима предузећа. Нови или побољшани производ је расположив за потенцијалне кориснике или стављен у употребу. Побољшање животне средине може бити примарни циљ иновације или споредни ефекат других циљева.

Иновације у животној средини могу се појавити током производње роба или услуга или током потрошње од стране крајњих корисника производа. То могу бити појединци, друга предузећа, Влада итд.

6.1. Током периода 2020-2022. године, да ли је ваше предузеће увело иновацију са неким од сљедећих побољшања за животну средину, и ако је одговор ДА, да ли је њихов допринос заштити животне средине прилично значајан или беззначајан:

Побољшања у животној средини постигнута у вашем предузећу	→ одговорите на свако питање		
	Да, значајне	Да, али беззначајне	Не
a) Смањење употребе материјала или воде по јединици производа	☐	☐	☐
б) Смањење потрошње енергије или „отиска“ CO ₂ (тј. смањена емисија CO ₂)	☐	☐	☐
в) Смањење загађења тла, воде, ваздуха или смањење буке	☐	☐	☐
г) Замјена материјалима који мање загађују или замјена опасних материјала	☐	☐	☐
д) Замјена фосилне енергије са обновљивим изворима енергије	☐	☐	☐
ђ) Рециклажа отпада, вода или материјала за властиту употребу или продају	☐	☐	☐
е) Заштита биодиверзитета	☐	☐	☐

Побољшања у животној средини остварена током потрошње или кориштења робе или услуге од стране крајњег корисника	→ одговорите на свако питање		
	Да, значајне	Да, али беззначајне	Не
a) Смањење потрошње енергије или „отиска“ CO ₂	☐	☐	☐
б) Смањење загађења тла, воде или ваздуха или смањење буке	☐	☐	☐
в) Олакшана рециклажа производа након употребе	☐	☐	☐
г) Продужење животног вијека кроз дуготрајније, издржљивије производе	☐	☐	☐
д) Заштита биодиверзитета	☐	☐	☐

1.6. Колико је ваше предузеће потрошило у 2022. години на сљедеће ставке:

Уколико вам недостају рачуноводствени подаци, молимо да процијените износе.

Укупни трошкови у 2022. години

Износ у КМ

Није било издатаца у 2022. години

а) Набавка машина, опреме, зграда и других **опипљивих средстава**

б) **Маркетинг**, изградња бренда, оглашавање (укључуји интерне трошкове и трошкове за купљене услуге)

в) **Ос способљавање** властитог особља (укључуји све трошкове унутар предузећа, укључујући плате и дневнице особља током обуке, као и трошкове купљених услуга од других)

г) **Дизајн** производа (укључује интерне трошкове и трошкове за купљене услуге)

д) Развој **софтвера**, рад са базама података и анализа података (укључуји интерне трошкове и трошкове за купљене услуге)

ђ) Регистровање, подношење и праћење сопствених права **интелектуалне својине** и куповина или лиценцирање права интелектуалне својине од других

1.7. Током 2022. године, да ли је ваше предузеће било дио:

Да 1	Не 0
☐	☐

а) Групе предузећа са сједиштем у Републици Српској

Ако је одговор „Да“, да ли се сва предузећа из те групе налазе у вашој земљи

☐	☐
--------------------------	--------------------------

б) Групе предузећа са сједиштем у иностранству

Ако је одговор „Да“, навести земљу у којој се налази сједиште

Групу предузећа чине два или више предузећа са заједничким власником. Свако предузеће унутар групе може снадбијевати различита тржишта, као што је случај са националним или регионалним представништвима или пословати на тржиштима различитих производа. Матично предузеће је, такође, дио групе предузећа.

2. ПОСЛОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.1. Током трогодишњег периода 2020-2022. године, да ли је ваше предузеће:

→ одговорите на свако питање

Да 1	Не 0
☐	☐

а) Пријавило патент

б) Регистровало право на индустриски дизајн

в) Регистровало жиг (трговачку марку)

г) Затражило заштиту ауторских права

д) Користило пословне тајне

2.2. Током трогодишњег периода 2020-2022. године, да ли је ваше предузеће:

→ одговорите на свако питање

Да 1	Не 0
☐	☐

а) Уступило лиценцу сопствених права интелектуалне својине другима

б) Продало сопствена права интелектуалне својине (или пренијело права интелектуалне својине) другима

в) Размијенило права интелектуалне својине (обједињавање, реципрочно лиценцирање итд.)

3. ИНОВАЦИЈЕ

Иновација производа је нови или побољшани производ (роба или услуга) који се значајно разликује од претходних производа или услуга вашег предузећа, а која је имплементирана на тржишту.

Обухвата:

- » значајне промјене у дизајну производа
- » дигиталне производе и услуге. Дигитални производи и услуге су производи за прикупљање знања. Ови производи могу имате карактеристике било добра или услуга и подразумијевају пружање, складиштење, чување, комуникацију и ширење дигиталних информација које корисници могу више пута користити.

Не обухвата:

- » једноставну препродају нових производа и промјене искључиво естетске природе.

Иновације производа морају осигурати значајна побољшања једне или више карактеристика или спецификација перформанси. Ово укључује додавање нових или побољшање постојећих функција или користи за купца. Релевантне функционалне карактеристике укључују квалитет, техничке спецификације, поузданост, трајност, економичну ефикасност током коришћења, приступачност, практичност, употребљивост и једноставност употребе. Иновације производа не морају побољшати све функције или спецификације перформанси.

3.1. Да ли је ваше предузеће у трогодишњем периоду 2020-2022. године увело:

→ одговорите на оба питања

Да 1	Не 0
☐	☐
☐	☐

a) Нове или знатно побољшане производе

b) Нове или знатно побољшане услуге

АКО ЈЕ НА ОБЕ МОГУЋНОСТИ ОДГОВОР "НЕ", ПРЕЋИТЕ НА ПИТАЊЕ 3.5. У СУПРОТНОМ НАСТАВИТЕ СА ПИТАЊЕМ 3.2.

3.2. Да ли је ваше предузеће у периоду 2020 - 2022. године увело нове или побољшане производе на тржиште који су:

→ одговорите на оба питања

Да 1	Не 0
☐	☐
☐	☐

a) Нови на вашем тржишту (претходно нису били доступни на тржишту)

b) Нови само за ваше предузеће (раније су већ били доступни на тржишту)

3.3. Молимо вас да оцјенинете укупног промета⁵⁾ вашег предузећа у 2022. години од:

1) Производа представљених у периоду 2020-2022 које претходно није понудио ниједан ваш конкурент (нови на вашем тржишту)

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

%

2) Производа представљених у периоду 2020-2022. године који су били идентични или врло слични производима које су већ понудили ваши конкуренти (нови само за ваше предузеће)

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

%

3) Производи који су остали непромијењени или су само незнатно модификовани током периода 2020-2022. године (укључује препродају нових производа купљених од других предузећа)

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

%

Укупан промет у 2022. години (1+2+3)

1	0	0
---	---	---

 %

⁵⁾ Промет се дефинише као продаја производа или услуга на тржишту (укључени су порези, осим ПДВ-а). За кредитне институције то су приходи од доспјелих камата и слични приходи; за осигуравајућа друштва обрачунате бруто премије.

4. ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

4.1. Током периода 2020-2022. године да ли је ваше предузеће покушало да добије сљедеће врсте финансирања?

Ако је финансирање успјешно остварено, да ли је коришћено за истраживање и развој или друге иновацијске активности?

Покушали сте да добијете средства

Да, успјешно	Покушали, али без успеха	Не
--------------	--------------------------	----

a) Финансирање капитала

(финансирање обезбиђено у замјену за акције у власништву предузећа)

b) Финансирање дуга

(финансирање које предузећа треба вратити)

Ако је ваше предузеће добило финансијска средства, да ли су дјелимично или у потпуности коришћена за истраживање и развој или друге иновативне активности?

Да 1	Не 0
---------	---------

4.2. Током периода 2020-2022. године да ли је ваше предузеће добило било какву јавну финансијску подршку од сљедећих нивоа власти?

Укључујући финансијску подршку путем грантова, субвенционисаних кредита и кредитних гаранција. Искључени су приходи из јавних уговора⁹⁾.

Ако је ваше предузеће добило финансијску подршку, да ли је дјелимично коришћена за истраживање и развој или друге иновативне активности?

Да 1	Не 0
---------	---------

a) Локална управа

б) Влада Републике Српске

в) Вијеће Министара БиХ

г) ЕУ програм за истраживање и иновације (Horizon 2020)

д) Остале финансијске подршке институција ЕУ

Да 1	Не 0
☐	☐

⁹⁾ Укључује финансијску подршку путем грантова, субвенционисаних кредита и кредитних гаранција. Искључује финансирање активности по уговору од стране јавног сектора. Јавни сектор укључује организације у власништву владе, као што су локалне, регионалне и ентитетске управе и агенције, школе, болнице и владине пружаоце услуга као што су безбедност, транспорт, становање, енергија итд.

4.3. Током периода 2020-2022. године да ли је ваше предузеће користило пореске олакшице или смањење пореза у сљедеће сврхе:

Да 1	Не 0
---------	---------

a) Порески кредити или смањење пореза за истраживање и развој или друге иновативне активности (осим истраживања и развоја)

☐	☐
--------------------------	--------------------------

б) Порески кредити или смањење пореза на било којим другим пословним активностима

3.11. Током периода 2020-2022. године да ли је ваше предузеће сарађивало са другим предузећима или организацијама?

Сарадња је активно учешће са другим предузећима или организацијама. Партнери не морају имати комерцијалне користи. Искључују подуговађање поспа у ком изостаје сарадња.

Искључује подуговарање посла у ком изостаје сарадња

	Да	Не
a) На активностима истраживања и развоја (ИР)	☐	☐
б) На другим иновативним активностима (осим истраживања и развоја)	☐	☐
в) На било којим другим пословним активностима	☐	☐

**АКО ЈЕ ОДГОВОР „ДА“ НА ОПЦИЈИ А) ИЛИ Б), ПРЕЋИТЕ НА ПИТАЊЕ 3.12.
У СУПРОТНОМ, ИДИТЕ НА ПИТАЊЕ 4.1.**

3.12. Молимо наведите врсту партнера са којим сарађујете на иновирању, према локацији партнера:

Могуће је више одговора

Прихвате предлогаје вако више групе предлогаје

a) Консултантни, комерцијалне лабораторије или приватни истраживачки институти	☐	☐	☐	☐
б) Добављачи опреме, материјала, компоненти или софтвера	☐	☐	☐	☐
в) Предузећа која су ваши клијенти или купци	☐	☐	☐	☐
г) Предузећа која су ваши конкуренти	☐	☐	☐	☐
д) Остале предузећа	☐	☐	☐	☐
ђ) Предузећа унутар ваше групе предузећа	☐	☐	☐	☐
е) Универзитети или друге институције високог образовања	☐	☐	☐	☐
ж) Државни или јавни истраживачки институти	☐	☐	☐	☐
з) Клијенти или купци из јавног сектора ⁸⁾	☐	☐	☐	☐
и) Непрофитне организације	☐	☐	☐	☐

⁶) Државе чланице Европске Уније (ЕУ) су: Аустрија, Белгија, Бугарска, Хрватска, Кипар, Чешка, Данска, Естонија, Финска, Француска, Њемачка, Грчка, Мађарска, Италија, Ирска, Латвија, Литва, Луксембург, Малта, Холандија, Пољска, Португал, Румунија, Словенија, Словачка, Шпанија и Шведска.

⁷⁾ Испанд, Пихтенштайн, Норвешка, Швичарска

⁸⁾ Јавни сектор укључује институције у власништву владе као што су локалне, регионалне и државне управе и агенције, школе, болнице и владини пружаоци услуга као што су сигурност, транспорт, стакирање, енергетика итд.

3.4. Ко је развио новоуведене иновације производа или услуга?

Могуће је више одговора

- a) Ваше предузеће самостално
  - б) Ваше предузеће у сарадњи са другим предузећима или организацијама*
  - в) Ваше предузеће, измјеном или прилагођавањем производа које је претходно развило неко друго предузеће или организација*
  - г) Друга предузећа или организације*

*Укључена су независна предузећа и остали дијелови ваше групе предузећа (испоставе, сестринска предузећа, сједиште итд). Организације обухватају универзитете, истраживачке институте, непрофитне организације итд.

Иновација пословног процеса је нови или побољшани пословни процес за једну или више пословних функција који се значајно разликује од претходних пословних функција и који је имплементиран у предузећу.

Све пословне функције могу бити предмет иновативних активности.

Појам пословни процес укључује основну пословну функцију производње роба и услуга и пратећих функција као што су дистрибуција и логистика, маркетинг, продаја и постпродадајне услуге, услуге информационих и комуникационих технологија за фирме, административне и управљачке функције, инжењеринг и сродне техничке услуге за фирмку, та развој производа и пословних процеса.

Иновације пословних процеса се спроводе када их предузеће уведе у своје интерне операције или операције окренуте ка споља. Имплементација иновације пословног процеса може захтијевати неколико корака, од почетног развоја, пилот тестирања до имплементације кроз све релевантне пословне функције. Имплементација се дешава када се пословни процес користи континуирано у пословању фирме, што се може догодити убрзо након пилот тестирања.

3.5. Током трогодишићег периода 2020-2022. године да ли је ваше предузеће увело неке од сљедећих нових или побољшаних процеса који се значајно разликују од ранијих процеса?

→ одговорити на свако питање

	→одговорити на свако питање	Да	Не
a)	Методе за производњу робе или пружања услуга	☐	☐ 1
б)	Логистику, методе испоруке или дистрибуције	☐	☐ 0
в)	Методе за обраду информација или комуникацију	☐	☐
г)	Методе за рачуноводствене или друге административне послове	☐	☐
д)	Пословне праксе за организационе процедуре или спољне односе	☐	☐
ђ)	Методе организовања радне одговорности, доношења одлука или управљања људским ресурсима	☐	☐
е)	Маркетингшке методе за промовисање, паковање, утврђивање цијена, пласирање производа или рекламирање	☐	☐

**АКО ЈЕ ОДГОВОР „НЕ“ НА СВЕ ОПЦИЈЕ, ПРЕЋИТЕ НА ПИТАЊЕ 3.7.
У СУПРОТНОМ НАСТАВИТЕ СА ПИТАЊЕМ 3.6.**

3.6. Ко је развио новоуведене иновације процеса?

Могуће је више одговора

- a) Ваше предузеће самостално
  - б) Ваше предузеће у сарадњи са другим предузећима или организацијама
  - в) Ваше предузеће, измјеном или прилагођавањем процеса које су претходно развила друга предузећа или организације
  - г) Друга предузећа или организације

*Укључена су независна предузећа и остали дијелови ваше групе предузећа (испоставе, сестринска предузећа, сједиште итд). Организације обухватају универзитете, истраживачке институте, непрофитне организације итд.

Иновативна активност обухвата све развојне, финансијске и комерцијалне активности које проводи предузеће, а које су намирењене иновацији или за резултат имају иновацију.
Истраживање и развој подразумијева креативан и систематичан рад који се обавља да би се повећао обим знања (укључујући знање о људима, култури и друштву) и осмислиле нове примјене доступног знања.

3.7. Да ли је ваше предузеће током трогодишњег периода 2020-2022. године имало неке од следећих врста иновативних активности?

ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Да   Не

1	0
---	---

a) **Интерне активности истраживања и развоја (ИР)**

Ако је одговор "Да", да ли је ваше предузеће проводило властите активности истраживања и развоја током периода 2020 - 2022:

a.1.) **континуирано** (ваше предузеће је имало стално запослене на пословима ИР) a.2.) **повремено** (само према потреби)

b) **Уговорене активности истраживања и развоја за друга предузећа (укључена су** **предузећа у вашој групи** или за јавне или приватне истраживачке организације

ИНОВАТИВНЕ АКТИВНОСТИ КОЈЕ НИСУ ДОВЕЛЕ ДО УВОЂЕЊА БИЛО КАКВЕ ИНОВАЦИЈЕ У ПЕРИОДУ 2020-2022. ГОДИНЕ

Да   Не

1	0
---	---

v) **Иновативне активности које су биле у току крајем 2022. године**

Иновативна активност није била завршена крајем 2022. године и наставиће се у 2023. години.

г) **Напуштене или обустављене иновативне активности**

Иновативна активност прекинута је током периода 2020-2022. године, при чему је планиран наставак активности касније (обустављена активност) или наставак активности није планиран (напуштена активност).

д) **Завршене иновативне активности које нису довеле до увођења**

иновација у ваше предузеће

Иновативна активност завршена је крајем 2022. године, али није резултирала увођењем иновације до краја 2022. године (нпр.односи се само на дио новог или побољшаног производа или пословног процеса или се увођење иновативне активности предвиђа касније).

**АКО ЈЕ ОДГОВОР „НЕ“ НА СВЕ ОПЦИЈЕ ПИТАЊА 3.1, 3.5. И 3.7. ИДИТЕ НА ПИТАЊЕ 3.10.
У СУПРОТНОМ, НАСТАВИТЕ СА ПИТАЊЕМ 3.8.**

3.8. Да ли је ваше предузеће имало издатке за иновације и истраживање и развој у 2022. години?
 Ово питање односи се само на 2022. годину, а не на трогодишњи период 2020-2022. године.

Молимо Вас да означите „Није било издатака“ за све категорије уколико предузеће није имало никаквих трошкова за иновације и/или истраживање и развој у 2022. години. Уколико вам недостају рачуноводствени подаци, молимо да процјенијете износе.

Трошкови иновација и истраживања и развоја у 2022. години

	Да	Износ у КМ	Није било издатака
a) Интерне активности истраживања и развоја (ИР) Обухвата текуће трошкове укључујући трошкове рада и капиталне издатке, за зграде, машине, опрему, софтвер, посебно за истраживање и развој	☐	-----	☐
b) Истраживање и развој уговорени са другима (укључујући предузећа у групи)	☐	-----	☐
v) Сви остали издаци за иновације (искључујући ИР) од чега:	☐	-----	☐
v.1) Сопствено особље које ради на иновирању	☐	-----	☐
v.2) Услуге, материјали, набавке од других за иновације	☐	-----	☐
v.3) Капитални издаци за иновације (набавка машина, опреме, софтвера, права интелектуалне својине, зграде итд.)	☐	-----	☐
v.4) Остали трошкови	☐	-----	☐

Сви остали издаци за иновације обухватају:

- » набавку машина, опреме, софтвере, права интелектуалне својине или зграда за иновативне активности, осим истраживања и развоја
- » стицање екстерног знања за иновативне активности, осим истраживања и развоја (нпр.патенти, лиценце, заштитни знак)
- » дизајн производа, дизајн услуге, припрему производње/дистрибуције за иновативне активности, осим истраживања и развоја
- » обуку и професионално усавршавање за иновативне активности, осим истраживања и развоја (нпр.обука запослених или стручно усавршавање)
- » маркетинг иновација (маркетингове активности директно везане за иновације, укључујући истраживање тржишта)

3.9. Који од наведених разлога најбоље описује зашто ваше предузеће није имало ВИШЕ иновативних активности током периода 2020-2022. године:

Могуће је означити само једно поље

- a) Недостатак ресурса спријечио нас је да имамо више иновативних активности (нпр. недостатак финансија, квалификованог особља, материјала)
- b) Одлучили смо да нећемо имати више иновативних активности због других разлога, не недостатка ресурса (нпр. стратешки разлоги, није право вријеме за иновације, други приоритети, превисоки ризици, мали очекивани приноси)
- v) Није било потребе за даљим иновативним активностима

АКО СТЕ ОДГОВОРИЛИ НА ПИТАЊЕ 3.9, ПРЕЋИТЕ НА ПИТАЊЕ 3.11.

3.10. Који од наведених разлога најбоље описује зашто ваше предузеће НИЈЕ ИМАЛО иновативне активности током периода 2020 – 2022. године:

Могуће је означити само једно поље

- a) Недостатак ресурса спријечио нас је да имамо иновативне активности (нпр. недостатак финансија, квалификованог особља, материјала)
- b) Одлучили смо да нећемо имати иновативне активности због других разлога, не недостатка ресурса (нпр. стратешки разлоги, није право вријеме за иновације, други приоритети, превисоки ризици, мали очекивани приноси)
- v) Није било потребе за иновативним активностима